

Usein kysytyjä kysymyksiä

Luxemburg, 10. marraskuuta 2020

Vuosikertomus 2019

Kymmenen useimmin kysyttyä kysymystä

1. Mikä on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tehtävä EU:n talousarvion osalta?

Tarkastajat **tarkastavat** joka vuosi **EU:n tilit ja antavat lausuntonsa** tilien oikeellisuudesta ja luotettavuudesta ja siitä, onko EU:n talousarviovarat käytetty sääntöjen mukaisesti. Tämä muodostaa perustan **tarkastuslausumalle**, joka tilintarkastustuomioistuimen on annettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

Vuonna 2019 EU:n menot olivat yhteensä 159,1 miljardia euroa. Määrä on 2,1 prosenttia EU:n jäsenvaltioiden julkisen talouden kokonaismenoista.

2. Onko Euroopan tilintarkastustuomioistuin vahvistanut varainhoitovuoden 2019 tilit?

Kyllä. Tilintarkastustuomioistuin on vahvistanut, että vuoden 2019 tilit ovat **luotettavia**. Tarkastajat ovat siis antaneet ”puhtaan” lausunnon, kuten jokaiselta varainhoitovuodelta vuodesta 2007 alkaen. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että varainhoitovuoden 2019 tilinpäätös antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot EU:n taloudellisesta asemasta ja toimien tuloksista kyseiseltä varainhoitovuodelta.

Tilijä koskevan lausunnon lisäksi tilintarkastustuomioistuimen on annettava tarkastustyönsä perusteella lausunto siitä, onko tilien perustana olevat maksut suoritettu EU-sääntöjen mukaisesti. Maksujen arvioitu virhetaso on viime vuosina yleisesti ottaen alentunut: virhetaso oli 3,8 prosenttia vuonna 2015, 3,1 prosenttia vuonna 2016, 2,4 prosenttia vuonna 2017 ja 2,6 prosenttia vuonna 2018. Vuoden 2019 osalta tilintarkastustuomioistuin on kuitenkin arvioinut, että virhetaso on hieman suurempi, **2,7 prosenttia**.

3. Mitä tilintarkastustuomioistuimen arvioidulla virhetasolla tarkoitetaan?

Virhetaso 2,7 prosenttia on arvio **määrästä, jota ei olisi pitänyt maksaa** EU:n talousarviosta, koska varoja ei tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen mukaan ollut käytetty EU:n sääntöjen mukaisesti. Toisin sanoen varojen käyttö ei vastaa sitä, mihin neuvosto ja

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

parlamentti pyrkivät asiasta antamallaan EU:n lainsäädännöllä, tai sitä, mihin jäsenvaltiot pyrkivät kansallisilla säännöillään.

Tyypillisesti virheissä on kyse maksuista edunsaajille tai hankkeille, jotka eivät ole oikeutettuja tukeen, taikka palvelu- tai tavarahankinnoista tai investoinneista, joiden yhteydessä julkisia hankintoja koskevia sääntöjä ei sovelleta oikein.

4. Onko toisin sanoen EU:n varoista tuhlatu 2,7 prosenttia?

Ei. Tämä olisi virheellinen toteamus, sillä ”virheen” ja ”tuhlaamisen” välillä on merkittävä ero. Tilintarkastustuomioistuin tarkastaa, onko EU:n varat käytetty sääntöjen mukaisesti, onko veloitettut kulut laskettu oikein ja onko tukikelpoisuusehtoja noudatettu. Jos jokin näistä vaatimuksista ei täyty, tilintarkastustuomioistuimen mukaan kyseessä on ”virhe”. Tätä 2,7 prosentin luku tarkoittaa.

Joissakin virheissä on kyse maksuista, joissa tukikelpoisuusehdot eivät täyty. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi esimerkiksi, että Portugalissa käytettiin EU:n yhteisrahoitusta kaupunkiliikenteen jalankulkuväylän rakennuskustannuksiin, vaikka työ oli tehty jo EU:n rahoitusta haettaessa. Tämä ei ollut tukikelpoisuusehtojen mukaista, sillä kyseiset ehdot eivät salli takautuvaa rahoitusta. Eräässä toisessa tapauksessa edunsaaja, jonka tila oli yli 1 000 hehtaaria, haki tukea rehuvaraston rakentamiseen, mutta pystyttikin sen sijaan viljavaraston. Tämä oli sääntöjen vastaista, sillä tukea viljan varastotilojen rakentamiseen voitiin myöntää vain pienemmille tiloille. Molemmissa tapauksissa tilanne oli se, että vaikka edunsaajat eivät täyttäneet kaikkia ehtoja, EU:n varat ovat silti voineet tuottaa joitakin myönteisiä vaikutuksia ja niistä on voinut olla jonkin verran hyötyä.

Samalla on kuitenkin täysin mahdollista, että menot, jotka ovat täysin laillisia ja sääntöjenmukaisia, ovat kaikesta huolimatta tuhlausta. Tilintarkastustuomioistuin raportoi esimerkiksi eräästä tapauksesta, jossa rakennettiin satamainfrastruktuuri ilman että olisi otettu asianmukaisesti huomioon ennustettu rahtimääriä.

5. Ovatko havaitut virheet petoksia?

Valtaosassa tapauksista eivät ole. Petoksella tarkoitetaan tahallista petollista menettelyä, jolla tavoitellaan hyötyä. Vaikka petosten tunnistaminen tavanomaisilla tarkastusmenettelyillä voi olla vaikeaa, tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa havaitaan useita petosepäilyjä joka vuosi.

Tilintarkastustuomioistuin tarkasti vuoden 2019 osalta 747 tapahtumaa ja havaitsi niiden joukossa yhdeksän petosepäilyä. Se on ilmoittanut kaikki nämä tapaukset Euroopan unionin petostentorjuntavirastolle (OLAF), joka tutkii ne ja ryhtyy tarvittaessa jatkotoimiin yhdessä jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa.

6. Onko EU:n varainhoito menossa huonompaan suuntaan?

Menojen arvioitu virhetaso on viime vuosina yleisesti ottaen alentunut: kun virhetaso oli 4,4 prosenttia vuonna 2014, vuoden 2019 vastaava luku oli 2,7 prosenttia. Vuoteen 2018 verrattuna on saatu aikaan parannuksia. Esimerkiksi kehitys luonnonvarojen osalta on ollut myönteistä ja hallintomenojen tulokset ovat kestäviä.

Suuririskisille menoille on kuitenkin edelleen ominaista, että niiden virhetaso on olennainen. Tämän tyyppisten menojen osuus vuoden 2019 talousarviosta kasvoi 53 prosenttiin, ja kyseiset menot muodostivat valtaosan tilintarkastustuomioistuimen tarkastamasta

perusjoukosta. Tilintarkastustuomioistuin arvioi suuririskisten menojen virhetasoksi 4,9 prosenttia. Toisin kuin kolmen aiemman vuoden osalta, tilintarkastustuomioistuin katsoo vuoden 2019 osalta, että virhetaso on **laajalle ulottuva**. Niinpä tilintarkastustuomioistuin antaa **menoista kielteisen lausunnon**.

7. Mitä ”laajalle ulottuva virhetaso” tarkoittaa?

Yli puolet EU:n menoista vuonna 2019 katsottiin suuririskisiksi. Kun kaikkien menojen virhetaso on tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan 2,7 prosenttia, suuririskisten menojen virhetaso erikseen tarkasteltuna nousee 4,9 prosenttiin. Koska tämän menotyyppin osuus kokonaismenoista on huomattava, tilintarkastustuomioistuin katsoo, että virhetaso on laajalle ulottuva – se kattaa koko tarkastetun perusjoukon tai merkittävän osan siitä.

8. Mitä tarkoitetaan ”suuririskisillä” menoilla?

Menot ovat **suuririskisiä** lähinnä silloin kun EU **korvaa** tukikelpoisten toimien tukikelpoisia kuluja (monimutkaisten sääntöjen mukaisesti). Kuluja korvataan esimerkiksi tutkimushankkeissa (kilpailukyky), alueellista ja maaseudun kehittämistä koskevissa investoinneissa (koheesio ja luonnonvarat) sekä kehitysyhteistyöhankkeissa (globaali Eurooppa). Vuonna 2019 tämän menotyyppin osuus kaikista menoista kasvoi 53,1 prosenttiin, paljolti koheesiomenojen kasvun vuoksi.

Vähäriskisemmät menot liittyvät **tukioikeusmaksuihin**, jotka suoritetaan edunsaajille, kun nämä täyttävät tietyt (vähemmän monimutkaiset) ehdot. Näitä maksuja ovat esimerkiksi viljelijöille maksettavat suorat tuet (luonnonvarat), opiskelija- ja tutkimusapurahat (kilpailukyky) sekä EU:n henkilöstön palkat ja eläkkeet (hallinto).

9. Mitä merkitsee, että lausunto on ”puhdas”, ”varauman sisältävä” tai ”kielteinen”?

”**Puhdas**” tarkastuslausunto tarkoittaa, että luvut antavat oikean ja riittävän kuvan ja ovat tilinpäätösraportointia ja varainhoitoa koskevien sääntöjen mukaisia.

”**Varauman sisältävä**” lausunto tarkoittaa, että tarkastajat eivät voi antaa puhdasta lausuntoa, mutta havaitut ongelmat eivät ulotu laajalle.

”**Kielteinen**” lausunto on osoitus laajalle levinneistä ongelmista.

10. Mikä on ”olennainen” virhetaso?

Tällä tarkastusalan termillä tarkoitetaan **virhetasoa, jonka ylittämisen jälkeen virheillä katsotaan olevan merkittävä vaikutus**. Virhetaso on olennainen, kun se todennäköisesti vaikuttaa tarkastuskertomuksen kohderyhmänä olevien käyttäjien päätöksentekoon. Sekä tilintarkastustuomioistuin että Euroopan komissio soveltavat olennaisuuden määrittämiseen **kahden prosentin** raja-arvoa.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 2019 löytyy
23:lla EU:n kielellä osoitteesta eca.europa.eu